

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 3. januara 2020. godine
Br. ref.:AGJ 1496/20

PRESUDA

u

slučaju br. KI35/18

Podnosilac

“Bayerische Versicherungsverband”

**Ocena ustavnosti presude E. Rev. br. 18/2017 Vrhovnog suda Kosova
od 4. decembra 2017. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo osiguravajuće društvo “*Bayerische Versicherungsverband*” sa sedištem u Minhenu, Nemačka, koje zastupa ICS Assistance LLC, preko

Visara Morine i Besnika Z. Nikqija, advokata iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [E. Rev. br. 18/2017] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 4. decembra 2017. godine u vezi sa presudom [Ae. br. 12/2016] Apelacionog suda od 6. juna 2017. godine i presudom [III. C. br. 626/2013] Osnovnog suda u Prištini (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 30. oktobra 2015. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedene presude Vrhovnog suda, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 4 člana 21. [Opšta načela] i stavovima 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Suda (u daljem tekstu: Poslovnik).
5. Dana 31. maja 2018. godine, Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud), usvojio je na administrativnoj sednici izmene i dopune Poslovnika, koji je objavljen u Službenom listu Republike Kosovo dana 21. juna 2018. godine i stupio na snagu 15 (petnaest) dana nakon njegovog objavljivanja. Shodno tome, pri razmatranju zahteva, Sud će se pozivati na pravne odredbe novog Poslovnika na snazi.

Postupak pred Sudom

6. Dana 22. februara 2018. godine, podnosilac je podneo zahtev Sudu.
7. Dana 26. februara 2018. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Gresu Caka-Nimani za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Artta Rama-Hajrizi.
8. Dana 21. marta 2018. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Dana 16. juna 2018. godine, okončan je mandat sudijama: Almiro Rodrigues i Snezhana Botusharova. Dana 26. juna 2018. godine, okončan je mandat sudijama: Altay Suroy i Ivan Čukalović.

10. Dana 9. avgusta 2018. godine, predsednik Republike Kosovo je imenovao nove sudije: Bajram Ljatifi, Safet Hoxha, Radomir Laban, Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
11. Dana 12. oktobra 2018. godine, Sud je poslao dopis podnosiocu zahteva i tražio od njega da priloži kopiju tužbe, odgovora na žalbu i odgovora na reviziju sa njihove strane u postupcima pred redovnim sudovima. Istog dana, Sud je obavestio osiguravajuće društvo "INSIG" (u daljem tekstu: INSIG) o registraciji zahteva i tražio od njega da priloži reviziju koja je podneta u postupcima pred redovnim sudovima.
12. Dana 16. oktobra 2018. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu tražena dokumenta.
13. Dana 2. novembra 2018. godine, osiguravajuće društvo "INSIG" je priložilo traženi dokument i dostavilo Sudu relevantne komentare.
14. Dana 30. novembra 2018. godine, s obzirom na to da je četirima gore navedenih sudija istekao mandat sudije Suda, predsednica Suda je na osnovu Zakona i Poslovnika, donela odluku br. GJR. 35/18 o imenovanju novog Veća za razmatranje i ono je imenovano u sledećem sastavu: Arta Rama-Hajrizi (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Remzije Istrefi-Peci.
15. Dana 19. aprila 2019. godine, podnosilac zahteva je dopisom obavestio Sud o prijemu presude Suda od 15. aprila 2019. godine u slučaju KI87/18, koji su Sudu podneli isti zastupnici kao i kod podnosioca zahteva, zamolivši Sud da se slučaj KI35/18 reši sa prioritetom uz sledeće obrazloženje: *"[...]radi se o istom pitanju, štaviše raniji individualni zahtev i od interesa da se otkloni mogućnost da pobijane presude Vrhovnog suda služe kao presedan [...]"*.
16. Dana 6. novembra 2019. godine, sudija izvestilac je predstavila preliminarni izveštaj Veću za razmatranje i jednoglasno je odlučeno da se donošenje odluke odloži za narednu sednicu.
17. Dana 8. novembra 2019. godine, Sud je zatražio od Osnovnog suda kompletan spis predmeta.
18. Dana 11. novembra 2019. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu kompletan spis predmeta.
19. Dana 11. novembra 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je preporučilo Sudu prihvatljivost zahteva.
20. Istog dana, Sud je jednoglasno konstatovao (i) da je zahtev prihvatljiv i većinom glasova (ii) da presuda [E.Rev.br.18/2017] Vrhovnog suda od 4. decembra 2017. godine nije u skladu sa članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a. Sudija Nexhmi Rexhepi je glasao protiv ove konstatacije.

Pregled činjenica

21. Dana 4. juna 2007. godine, lice H.H. koje je bilo osigurano kod podnosioca zahteva, doživelo je saobraćajnu nesreću koju je izazvao osiguranik INSIG-a u Prištini. Lice H.H., odnosno osiguranik podnosioca zahteva, primio je naknadu od INSIG-a u iznosu od 10.500 evra.
22. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva dana 12. maja 2009. godine podneo tužbu Osnovnom sudu.
23. Takođe, iz spisa predmeta proizilazi da Okružni privredni sud, dana 10. marta 2011. godine, presudom [IV. C. br. 503/2010] usvojio tužbeni zahtev podnosioca kao osnovan. Protiv navedene presude, tuženi, odnosno INSIG, izjavio je žalbu Apelacionom sudu. Apelacioni sud je presudom [Ae. br. 233/2012] od 24. oktobra 2013. godine, usvojivši žalbu, vratio predmet na ponovno odlučivanje.
24. Dana 30. oktobra 2015. godine, u ponovljenom postupku, presudom [III. C. br. 626/2013], Osnovni sud je (i) usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva; (ii) obavezao INSIG da podnosiocu zahteva isplati naknadu u iznosu od 10.500 evra, zajedno sa zateznom kamatom od 20% godišnje, počev od dana podnošenja tužbe, odnosno 12. maja 2009. godine pa do konačne isplate, i (iii) obavezao INSIG da isplati i troškove postupka. Osnovni sud je svojom presudom određivanje zatezne kamate od 20% obrazložio na osnovu člana 277. (Zatezna kamata) Zakona o obligacionim odnosima od 30. marta 1978. godine (u daljem tekstu: ZOO) i člana 5. (Regulisanje šteta) Pravila 3 o izmeni Pravila o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti (u daljem tekstu: Pravilo 3).
25. Neodređenog datuma, INSIG je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv gore navedene presude Osnovnog suda, navodeći da postoje povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i pogrešna primena materijalnog prava, sa predlogom da se pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno odlučivanje. Podnosilac zahteva je dostavio odgovor na žalbu i predložio da se žalba INSIG-a proglasi neosnovanom.
26. Dana 6. juna 2017. godine, Apelacioni sud je presudom [Ae. br. 12/2016] odbio, kao neosnovanu, žalbu INSIG-a i potvrdio presudu Osnovnog suda (i) u odnosu na glavni dug po osnovu subrogacije u iznosu od 10.500 evra, te preinačio predmetnu presudu (ii) u pogledu zatezne kamate, obavezujući INSIG da isplati kamatu *“koju plaćaju poslovne banke za deponovana sredstva više od godinu dana bez određene namene”* uz dodatnu kaznu od 20% od 12. maja 2009. godine do 29. jula 2011. godine, a počev od 30. jula 2011. godine pa do konačne isplate, samo zateznu kamatu po godišnjoj kamatnoj stopi od 12%. Apelacioni sud je objasnio da je sniženje zatezne kamate sa 20% na 12% posle 30. jula 2011. godine rezultat stupanja na snagu Zakona br. 04/LO-18 o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti (u daljem tekstu: Zakon o obaveznom osiguranju).
27. Dana 14. jula 2017. godine, INSIG je podneo reviziju Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda navodeći da postoji povreda odredaba parničnog postupka i pogrešna primena materijalnog prava, sa predlogom da se revizija usvoji kao osnovana i presude nižestepenih sudova ukinu i predmet vrati na

ponovno odlučivanje. Konkretnije, INSIG je osporio iznos zatezne kamate, odnosno trenutak od kog je ista obračunata, navodeći da je Apelacioni sud pogrešno primenio zakonsku odredbu, odnosno član 26. Zakona o obaveznom osiguranju, kada je snizio kamatu sa 20% i 12% od datuma podnošenja tužbe iz razloga što, kako se navodi, *“ovo važi samo onda kada se oštećenom ne vrati odgovor u roku od 60 dana”*. S druge strane, podnosilac zahteva je dostavio odgovor na reviziju i predložio da se (i) predmetna revizija proglasi nedozvoljenom na osnovu stava 2 člana 214. Zakona 04/L-118 o izmenama i dopunama Zakona 04/L-006 o parničnom postupku (u daljem tekstu: Zakon o izmenama i dopunama ZPP-a) i (ii) proglase nevažećim navodi INSIG-a o pogrešnoj primeni materijalnog prava od strane Apelacionog suda jer je on, kako se navodi, pravilno postupio kada je svoju odluku obrazložio na osnovu člana 5. Pravila 3 i člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju.

28. Dana 4. decembra 2017. godine, Vrhovni sud je presudom [E. Rev. br. 18/2017], (i) odbio kao neosnovanu reviziju INSIG-a u odnosu na glavni dug po osnovu subrogacije, te (ii) usvojio kao osnovanu reviziju u odnosu na zateznu kamatu, obavezujući INSIG da isplati zateznu kamatu *“u visini depozita neoročene štednje koju plaćaju poslovne banke na Kosovu bez određene destinacije preko godinu dana”* od 3. avgusta 2015. godine, odnosno od dana kada je izvršeno veštačenje pa do konačne isplate. U kontekstu ovog poslednje navedenog, Vrhovni sud je između ostalog obrazložio:

“...[Podnosiocu zahteva] dug treba da se isplati sa kamatom u visini depozita neoročene štednje, koju plaćaju poslovne banke na Kosovu, bez određene destinacije, više od godinu dana, od 3.8.2015. godine (dan ekspertize) do konačne isplate, jer odredba člana 26.6 Zakona o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti (Zakon br. 04/L-018) gde je predviđena kamata od 12%, a ni odredba člana 5.5 pravila 3 Centralne banke Kosova (CBK), pravilo o promeni pravila o obaveznom osiguranju autoodgovornosti od 1.10.2008. godine, ne mogu se sprovesti u konkretnom slučaju, jer u spisima predmeta nema dokaza da se [podnosilac zahteva] obratio [INSIG-u] sa zahtevom za nadoknadu štete van suda, koji tuženi [INSIG] nije tretirao i zbog toga kasni. Šta više, ovaj zakon nema retroaktivni efekat jer se slučaj dogodio 2007. godine a ovaj zakon je stupio na snagu 2011. godine”.

Navodi podnosioca zahteva

29. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda [E. Rev. br. 18/2017] Vrhovnog suda od 4. decembra 2017. godine doneta uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP. Podnosilac zahteva konkretno navodi povredu prava na obrazloženu sudsku odluku i načela pravne sigurnosti kao rezultat neusaglašenosti u relevantnoj sudskoj praksi Vrhovnog suda.
30. Što se tiče navoda koji se odnose na nedostatak obrazložene sudske odluke, podnosilac zahteva tvrdi da Vrhovni sud, kada je preinačio presudu [Ae. br. 12/2016] Apelacionog suda od 6. juna 2017. godine, nije precizirao pravni osnov na kojem je zasnovao svoju odluku u vezi sa zateznom kamatom. Pored toga,

prema navodima podnosioca zahteva, Vrhovni sud je postupio u suprotnosti i sa svojom sudskom praksom u pogledu zatezne kamate, u vezi sa kojom je, za razliku od konkretnog slučaja, primenjivao Pravilo 3 i Zakon o obaveznom osiguranju. U tom kontekstu, podnosilac zahteva se poziva na sedam (7) presuda Vrhovnog suda, i to: (i) presudu [E. Rev. br. 20/2014] od 14. aprila 2014. godine; (ii) presudu [E. Rev. br. 48/2014] od 27. oktobra 2014. godine; (iii) presudu [E. Rev. 55/2014] od 3. novembra 2014. godine; (iv) presudu [E. Rev. 62/2014] od 21. januara 2015. godine; (v) presudu [E. Rev. br. 6/2015] od 19. marta 2015. godine; (vi) presudu [E. Rev. br. 14/2016] od 24. marta 2016. godine, i (vii) presudu [E. Rev. 23/2017] od 14. decembra 2017. godine.

31. Podnosilac zahteva konkretno navodi da je Vrhovni sud osporenim presudom odredio zateznu kamatu “u visini depozita neoročene štednje koju plaćaju poslovne banke na Kosovu bez određene destinacije preko godinu dana”, ne obrazlažući (i) ni zakonski osnov po kojem je određena ova zatezna kamata, (ii) niti odstupanje od svoje sudske prakse u pogledu zateznih kamata.
32. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud takođe propustio da obrazloži (i) određivanje trenutka od kog je INSIG ušao u docnju, odnosno datum mehaničkog veštačenja bez zakonskog oslonca, za razliku od datuma podnošenja zahteva za naknadu, u vezi sa kojim je Vrhovni sud utvrdio da ne postoje dokazi da je isti podnet u suprotnosti sa dokazima koji su izvedeni na glavnoj raspravi od 20. oktobra 2015. godine, i (ii) nije obrazložio retroaktivno dejstvo Zakona o obaveznom osiguranju suprotno članu 43. (Prestanak važenja propisa) ovog Zakona.
33. Podnosilac zahteva je kroz svoje navode izložio osnovna načela prava na obrazloženu sudsku odluku, koje je zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP i u prilog ovim argumentima, podnosilac zahteva se pozvao i na slučajeve Suda KI55/09, podnosilac zahteva *N.T.SH. Meteorit*, presuda od 3. decembra 2010. godine; KI 135/14, podnosilac zahteva *IKK Classic*, presuda od 10. novembra 2015. godine; KI138/15, podnosilac zahteva *Sharr Beteiligungs GmbH d.o.o.*, presuda od 4. septembra 2017. godine i KI97/16, podnosilac zahteva *IKK Classic*, presuda od 4. decembra 2017. godine, kao i na sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), *Boldea protiv Rumunije* (presuda od 15. februara 2007. godine); *Hiro Balani protiv Španije* (presuda od 9. decembra 1994. godine); *Ruiz Torija protiv Španije* (presuda od 9. decembra 1994. godine) i *Helle protiv Holandije* (presuda od 19. decembra 1997. godine).
34. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda da proglasi njegov zahtev prihvatljivim i utvrdi da je osporena presuda Vrhovnog suda doneta u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP te da istu proglasi nevažećom i vrati predmet na ponovno odlučivanje.

Komentari koje je dostavila zainteresovana strana "INSIG"

35. Dana 2. novembra 2018. godine, INSIG je dostavio Sudu svoje komentare u vezi sa zahtevom podnosioca. Prema navodima INSIG-a, Vrhovni sud je pravilno odlučio u vezi sa zateznom kamatom zbog toga što podnosilac zahteva nije podneo zahtev za naknadu štete INSIG-u, kao što je predviđeno zakonom. Dalje, prema navodima INSIG-a, Apelacioni i Osnovni sud su pogrešno primenili zakonske odredbe kada su odredili kamatu od 20% i 12% jer *"to važi samo onda kada se podnosiocu zahteva ne vrati odgovor na zahtev za materijalnu štetu u roku od 60 dana"*. Na kraju, INSIG predlaže Sudu da odbije zahtev podnosioca kao neosnovan.

Relevantne zakonske odredbe

ZAKON O OBLIGACIONIM ODNOSIMA

III. ZATEZNA KAMATA

Kada se duguje

Član 277

(1) Dužnik koji zadocni sa ispunjenjem novčane obaveze duguje, pored glavnice, i kamatu po stopi koja se u mestu ispunjenja plaća na štedne uloge po viđenju.

(2) Za novčanu obavezu proizašlu iz ugovora u privredi, stopu zatezne kamate propisuje Savezno izvršno veće.

(3) Ako je stopa ugovorene kamate viša od stope zatezne kamate iz prethodnog stava ovog člana, ona teče i posle dužnikove docnje.

PRAVILO 3 O IZMENI PRAVILA O OBAVEZNOM OSIGURANJU OD AUTOODGOVORNOSTI

"Član 5 Regulisanje šteta

5.1 Regulisanje

Zahtevi za naknadu šteta koje su na osnovu obaveznog osiguranja od autoodgovornosti u skladu sa odredbama ovog zakona, uključujući regres iz garantnog fonda se trebaju rešavati u vremenskom periodu od 10 dana od dana podnošenja potrebnih dokaza i relevantne dokumentacije koja se traži od osiguravajuće kompanije ili od garantnog fonda, a u vezi sa naknadom šteta koje su imale za posledicu smrt, telesne povrede ili narušavanje zdravlja ili gubitka vlasništva.

Garantni fond ili neka osiguravajuća kompanija koja ne reguliše štetu validno u vremenskom roku od deset (10) dana, treba da plati štetu koja je jednaka sa 20% godišnje kamate izračunate od dana izveštavanja o šteti do dana kad se naknada štete isplati ili reguliše".

ZAKON BR. 04/L-018 O OBAVEZNOM OSIGURANJU OD AUTOODGOVORNOSTI

Član 26

Postupak zahteva za naknadu štete

1. Osiguravatelj je obavezan da, za štete u ljudstvu, najkasnije u roku od šesdeset (60) dana, dok za štete u vlasništvu, najkasnije u roku od petnaest (15) dana od dana podnošenja zahteva za naknadu štete, da razmotri zahtev i da pismeno obavesti oštećenu stranu o:

1.1. ponudi za naknadu štete sa odgovarajućim objašnjenjem;

1.2. odluci i pravnim razlozima odbijanja zahteva za naknadu štete, kada su odgovornost i visina štete mogu osporiti.

2. Ukoliko podneseni zahtev nije kompletiran sa dokazima i potrebnom dokumentacijom radi odredjivanja naknade štete, osiguravatelj je obavezan da, najkasnije u roku od tri (3) dana od dana primanja zahteva za naknadu štete, pismeno obavesti oštećenog precizirajući sa kojim dokazima i dokumentacijom se treba dopuniti zahtev. Od dana primanja, odnosno kompletiranja dokumentacije zahteva, počinju da važe rokovi iz stava 1. ovog člana o obavezi osiguravatelja za tretiranje zahteva o naknadi štete.

3. CBK donosi će podzakonske akte koje će odrediti procedure za naknadu štete, uključujući i odredjivanje kad će se smatrati kompletiranim zahtev sa dokazima i potrebnom dokumentacijom radi odlučivanja u vezi sa naknadom štete.

4. Ukoliko nije moguće odredjivanje štete, odnosno odredjivanje kompletne naknade štete, odgovarajući osiguravatelj je obavezan da isplati oštećenoj strani neosporivi deo štete u formi predujma, unutra roka navedenog u paragrafu 1. ovog člana.

5. U slučaju kada odgovorni osiguravatelj ne odgovori oštećenoj strani unutar roka odredjenog u paragrafu 1. ovog člana, oštećeni ima pravo da podnese tužbu u nadležnom sudu.

6. U slučaju nepoštovanja utvrđenih rokova u stavu 1. ovog člana, i ne ispunjavanja obaveze za isplaćivanje avansa iz stava 4. ovog člana, odgovorni osiguratelj smatra se da je zakasnio u ispunjavanju obaveze za nadoknadu, obavezujući se isplati zateznu kamatu. Ova zatezna kamata isplaćuje u visini od 12% godišnje stope i obračunava se za svaki dan zakašnjenja do izmirenja prouzrokovane štete od strane odgovornog osiguratelja, počevši od dana podnošenja zahteva za nadoknadu.

7. Odredbe iz stava 1, 2, 4 i 5 ovog člana primenjuju se shodno i u slučaju tretiranja zahteva za naknadu šteta koje su obaveza ureda za štete po osnovu graničnog osiguranja i obaveze Fonda za kompenzacije.

8. Prilikom zahteva za naknadu štete iz sistema međunarodnog kartona osiguranja sprovodiće se posebna procedura i rokovi u skladu sa Kretskim sporazumom.

Ocena prihvatljivosti zahteva

36. Sud prvo ocenjuje da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.

37. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7 člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

38. Sud se takođe poziva i na stav 4 člana 21 [Opšta načela] Ustava, koji propisuje: *“Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.*

39. U nastavku, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Zakonom. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47

[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

40. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva ima pravo da podnese ustavnu žalbu pozivajući se na navodne povrede njegovih osnovnih prava i sloboda, koja važe i za pojedince i za pravna lica (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI41/09, podnosilac zahteva: *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).
41. Što se tiče ispunjenja uslova prihvatljivosti koji su propisani Ustavom i Zakonom i izloženi u prethodnom tekstu, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [E. Rev. br. 18/2017] Vrhovnog suda od 4. decembra 2017. godine nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređene u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima određenim u članu 49. Zakona.
42. Sud utvrđuje da podnosiocev zahtev takođe ispunjava i uslove prihvatljivosti propisane stavom 1 pravila 39 Poslovnika. Isti se ne može proglasiti neprihvatljivim na osnovu uslova utvrđenih stavom 3 pravila 39 Poslovnika.
43. Sud takođe naglašava da se zahtev ne može proglasiti neprihvatljivim ni po jednom drugom osnovu. Shodno tome, isti se mora proglasiti prihvatljivim i mora se oceniti njegov meritum (vidi, takođe, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *Alimuçaj protiv Albanije*, presuda od 9. jula 2012. godine, stav 144).

Meritum

44. Sud najpre podseća da se nesreća dogodila 2007. godine. Istu je izazvao osiguranik INSIG-a, dok je osiguranik podnosioca zahteva, H.H., pretrpeo materijalnu štetu. Sud takođe naglašava da je prema podnosiocu zahteva, dana 12. maja 2009. godine, tražena odgovarajuća naknada od INSIG-a i s obzirom na to da nije postignut sporazum, isti je dana 19. marta 2010. godine podneo tužbu Osnovnom sudu. Međutim, prema svim redovnim sudovima, 12. maj 2009. godine, stoji kao datum podnošenja tužbe nadležnom sudu i kao datum od kog su redovni sudovi, sa izuzetkom Vrhovnog suda, računali da je INSIG ušao u docnju i kao rezultat toga je otpočeo obračun zatezne kamate.
45. Sud dalje podseća da je predmet podnosioca zahteva na početku vraćen na ponovno odlučivanje na osnovu presude [Ae. br. 233/2012] Apelacionog suda od 24. oktobra 2013. godine. U ponovnom odlučivanju, sva tri nivoa redovnih sudova su relevantnim presudama odobrili iznos naknade od 10.500 evra na ime glavnog duga. Ovaj iznos je prema spisima predmeta potvrđen i veštačenjem od 3. avgusta 2015. godine i koje je dopunjeno i 10. septembra 2015. godine. Prvi, odnosno datum 3. avgust 2015. godine je relevantan jer se od strane Vrhovnog suda koristi kao datum od kog treba obračunavati zateznu kamatu. Ovo

poslednje, odnosno obračun zatezne kamate je ono što je sporno pred redovnim sudovima i predstavlja glavnu tvrdnju podnosioca zahteva pred Sudom.

46. U tom kontekstu, Sud podseća da je Osnovni sud presudom [III. C. br. 626/2013] od 30. oktobra 2015. godine, na osnovu člana 277. ZOO-a i člana 5. Pravila 3 odredio zateznu kamatu od 20% godišnje, počev od dana podnošenja tužbe, odnosno od 12. maja 2009. godine pa do konačne isplate. Apelacioni sud je presudom [Ae. br. 12/2016] od 6. juna 2017. godine, na osnovu člana 277. ZOO-a, člana 5. Pravila 3 i člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju, odredio kamatu *“koju plaćaju poslovne banke za deponovana sredstva više od godinu dana bez određene namene”* sa dodatnom kaznom (i) od 20% počev od 12. maja 2009. godine, kao datuma podnošenja tužbe, pa do 29. jula 2011. godine, kao datuma kada je stupio na snagu Zakon o obaveznom osiguranju i na osnovu njegovog člana 43. je ukinuto Pravilo 3; a (ii) počev od 30. jula 2011. godine pa do konačne isplate, samo zateznu kamatu po godišnjoj kamatnoj stopi od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju. Vrhovni sud je pak presudom [E. Rev. br. 18/2017] od 4. decembra 2017. godine, usvojio kao osnovanu reviziju INSIG-a u odnosu na zateznu kamatu i odredio kao obavezu za INSIG samo zateznu kamatu *“u visini depozita neoročene štednje koju plaćaju poslovne banke na Kosovu bez određene destinacije preko godinu dana”* od 3. avgusta 2015. godine, odnosno datuma kada je izvršeno veštačenje pa do konačne isplate. Sud je naglasio da (i) Pravilo 3 i Zakon o obaveznom osiguranju nisu primenljivi u okolnostima konkretnog slučaja jer isti nisu bili na snazi 2007. godine kada se dogodila nesreća i nemaju *“retroaktivno dejstvo”*, i (ii) *“u spisima predmeta nema dokaza da se [podnosilac zahteva] obratio [INSIG-u] zahtevom za vanparničnom isplatom štete, a koju [INSIG] nije ispunio i na taj način je došlo do kašnjenja”*.
47. Međutim, Vrhovni sud nije precizirao i obrazložio pravni osnov po kojem je (i) odredio zateznu kamatu *“u visini depozita neoročene štednje koju plaćaju poslovne banke na Kosovu bez određene destinacije preko godinu dana”*; i (ii) datum veštačenja, odnosno 3. avgust 2015. godine, kao datum od kog se obračunava zatezna kamata, za razliku od Osnovnog i Apelacionog suda koji su datum podnošenja tužbe, odnosno 12. maj 2009. godine, odredili kao datum od kog je INSIG ušao u docnju i samim tim kao datum od kog se obračunava zatezna kamata.
48. Prethodno navedeno u suštini predstavlja navode podnosioca zahteva na osnovu kojih on tvrdi da je presuda [E. Rev. br. 18/2017] Vrhovnog suda od 4. decembra 2017. godine doneta uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, zbog nepostojanja obrazloženja sudske odluke, a pored toga i uz narušavanje načela pravne sigurnosti iz razloga što je Vrhovni sud, prema navodima podnosioca zahteva, pri donošenju ove presude postupio u suprotnosti i sa svojom sudskom praksom.
49. Ove dve kategorije navoda, nepostojanje obrazložene sudske odluke i nepostojanje doslednosti u sudskoj praksi Vrhovnog suda u vezi sa zakonskim odredbama o zateznim kamatama u kontekstu obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, respektivno, Sud će razmotriti na osnovu sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna ljudska prava i slobode zagarantovane

Ustavom. Shodno tome, Sud će u nastavku prvo ispitati navode podnosioca zahteva koji se odnose na (i) nepostojanje obrazložene sudske odluke, da bi nastavio sa razmatranjem navoda koji se odnose na (ii) nepostojanje doslednosti, odnosno neusaglašenost u sudskoj praksi Vrhovnog suda. U vezi sa ovim poslednje navedenim, Sud će prvo izložiti opšta načela, a zatim će iste primeniti u okolnostima konkretnog slučaja.

I. Što se tiče navoda koji se odnose na nepostojanje obrazložene sudske odluke

50. U pogledu prava na obrazloženu sudsku odluku koje je zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, Sud prvo naglašava da on sada već ima konsolidovanu sudsku praksu. Ova praksa je izgrađena na osnovu sudske prakse ESLJP-a, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve *Hadjianastassiou protiv Grčke*, presuda od 16. decembra 1992. godine; *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine; *Hiro Balani protiv Španije*, presuda od 9. decembra 1994. godine; *Higgins i drugi protiv Francuske*, presuda od 19. februara 1998. godine; *Garcia Ruiz protiv Španije*, presuda od 21. januara 1999. godine; *Hirvisaari protiv Finske*, presuda od 27. septembra 2001. godine; *Suominen protiv Finske*, presuda od 1. jula 2003. godine; *Buzescu protiv Rumunije*, presuda od 24. maja 2005. godine; *Pronina protiv Ukrajine*, presuda od 18. jula 2006. godine, i *Tatishvili protiv Rusije*, presuda od 22. februara 2007. godine. Pored toga, osnovna načela koja se odnose na pravo na obrazloženu sudsku odluku razrađena su i u slučajevima ovog Suda, uključujući, ali ne ograničavajući se na slučajeve KI72/12, podnosioci zahteva *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, presuda od 17. decembra 2012. godine; KI22/16, podnosilac zahteva *Naser Husaj*, presuda od 9. juna 2017. godine; KI97/16, podnosilac zahteva "*IKK Classic*", presuda od 9. januara 2018. godine; KI143/16, podnosilac zahteva *Muharrem Blaku i drugi*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. juna 2018. godine i KI24/17, podnosilac zahteva *Bedri Salihu*, presuda od 27. maja 2019. godine).
51. U principu, sudska praksa ESLJP-a i sudska praksa Suda naglašavaju da pravo na pravično suđenje obuhvata pravo na obrazloženu odluku i da sudovi treba da "*s dovoljnom jasnoćom izlože razloge na kojima su zasnovali svoje odluke*". Međutim, ova obaveza sudova se ne može shvatiti kao zahtev da se detaljno odgovori na svaki argument. Obim u kojem se primenjuje ova dužnost navođenja razloga može varirati u zavisnosti od prirode odluke i mora se odrediti u svetlu okolnosti slučaja. Suštinski argumenti podnosilaca zahteva su ti koji se moraju razmotriti, a navedeni razlozi moraju biti zasnovani na važećem zakonu.
52. Sud takođe podseća da je on u više navrata ukazivao da će sudske odluke povrediti ustavno načelo zabrane proizvoljnosti u odlučivanju, ako dato obrazloženje ne sadrži utvrđene činjenice, zakonske odredbe i logičan odnos među njima (vidi, između ostalog, slučajeve Suda KI72/12, podnosioci zahteva *Veton Berisha i Ilfete Haziri*, citiran u tekstu iznad, stav 61; KI135/14, podnosilac zahteva *IKK Classic*, citiran u tekstu iznad, stav 58; KI 96/16, podnosilac zahteva *IKK Classic*, citiran u tekstu iznad, stav 52, i KI87/18, podnosilac zahteva "*IF Skadeforsikring*", presuda od 27. februara 2019. godine, stav 49).

53. Sud podseća na to da se u okolnostima konkretnog slučaja, navodi podnosioca zahteva o nepostojanju obrazloženja u vezi sa osporenim presudom Vrhovnog suda sastoje u (i) promeni zatezne kamate određene od strane nižestepenh sudova ne obrazlažući i ne utvrđujući pravni osnov po kojem je određena nova zatezna kamata; i (ii) određivanju datuma veštačenja, a ne datuma podnošenja tužbe kao datuma od kog se obračunava zatezna kamata. Sud smatra da ova dva pitanja predstavljaju suštinske navode podnosioca zahteva i da su shodno tome isti morali biti obrazloženi od strane Vrhovnog suda.
54. Da bi utvrdio da li obrazloženje koje je pružio Vrhovni sud ispunjava standarde obrazložene sudske odluke, Sud podseća na obrazloženje Vrhovnog suda u presudi [E. Rev. br. 18/2017], u kojem je navedeno sledeće:

„[...] tužiocu [podnosiocu zahteva] dug treba da se isplati sa kamatom u visini depozita neoročene štednje, koju plaćaju poslovne banke na Kosovu, bez određene destinacije, više od godinu dana, od dana podnošenja tužbe, odnosno od 03.08.2015. godine (dan ekspertize) do konačne isplate, jer odredba člana 26.6 Zakona o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti (Zakon br. 04/L-018) gde je predviđena kamata od 12%, a ni odredba člana 5.5 pravila 3 Centralne banke Kosova (CBK), pravilo o promeni pravila o obaveznom osiguranju autoodgovornosti od 1.10.2008. godine, ne mogu se sprovesti u konkretnom slučaju, jer u spisima predmeta nema dokaza da se stranka koja tuži obratila tuženoj sa zahtevom za nadoknadu štete van suda, koji tužena nije tretirala i zbog toga kasni. Šta više, ovaj zakon nema retroaktivni efekat jer se slučaj dogodio 2007. godine a ovaj zakon je stupio na snagu 2011. godine“.

55. U tom kontekstu, i kao što je prethodno navedeno, Sud primećuje da je Vrhovni sud isključio primenljivost Pravila 3 i Zakona o obaveznom osiguranju u okolnostima konkretnog slučaja, uz obrazloženje (i) da isti nisu bili na snazi u vreme kada se dogodila nesreća 2007. godine, i (ii) da nema dokaza da je podnosilac zahteva podneo zahtev za isplatu naknade štete tuženom, odnosno INSIG-u. Na osnovu ovog obrazloženja, Vrhovni sud je ukinuo presude nižestepenh sudova u odnosu na zateznu kamatu od 20% i 12% respektivno.
56. Sud u ovom kontekstu primećuje da je sud utvrdio da kamatna stopa u visini od 12%, koja je propisana članom 26. Zakona o obaveznom osiguranju i od 20%, koja je propisana članom 5. Pravila 3, nisu primenljive u okolnostima konkretnog slučaja, iz razloga što relevantna regulativa nije bila na snazi u vreme kada se dogodila nesreća, 2007. godine. Međutim, naglašavajući da nije bilo dokaza da je podnosilac zahteva podneo zahtev za naknadu štete, sud se oslonio na istu tu zakonsku regulativu za koju je naglasio da nije primenjiva u smislu određivanja kamatne stope. Sud podseća da su zahtevi za odštetu, odnosno naknadu štete i relevantni rokovi propisani članom 5. Pravila 3 i članom 26. Zakona o obaveznom osiguranju.
57. Pored toga, Sud primećuje da prilikom određivanja kamatne stope “u visini depozita neoročene štednje koju plaćaju poslovne banke na Kosovu bez određene namene preko godinu dana”, Vrhovni sud nije (i) naveo i obrazložio pravni osnov, i (ii) obrazložio određivanje datuma veštačenja, odnosno 3. avgust 2015. godine, kao datum od kog se obračunava zatezna kamata, za razliku od

Osnovnog i Apelacionog suda koji su datum podnošenja tužbe, odnosno 12. maj 2009. godine, odredili kao datum od kog je INSIG ušao u docnju i samim tim kao datum od kog se obračunava zatezna kamata. U pogledu poslednje navedenog, Sud primećuje razliku od 6 (šest) godina zatezne kamate u zavisnosti od toga koji se datum računa kao datum kada je tuženi ušao u docnju.

58. U vezi sa gore navedenim stanovištima Vrhovnog suda, Sud ponavlja da je ESLJP, između ostalog, u presudi *Hadjianastassiou protiv Grčke*, citiranoj u tekstu iznad, zauzeo stanovište da domaći sud mora „*da objasni dovoljno jasno na kojim pravnim osnovama bazira svoju odluku*” (vidi, u ovom kontekstu, i slučaj Suda KI87/18, podnosilac zahteva „*IF Skadeforsikring*”, citiran u tekstu iznad, stav 61).
59. Pored toga, a zasnovano na svojoj sudskoj praksi, Sud naglašava da je relevantno obrazloženje Vrhovnog suda propustilo da objasni upravo odnos između iznetih činjenica i primene zakona koji je on koristio i koji uopšte nije citirao, odnosno na koji način oni međusobno dolaze u korelaciju, i kako su uticali na odluku da Vrhovni sud preinači odluke nižestepenih sudova vezano za način određivanja zatezne kamate (vidi slučaj Suda KI87/18, podnosilac zahteva „*IF Skadeforsikring*”, citiran u tekstu iznad, stavovi 60 i 87). Sud je svojom sudskom praksom u više navrata naglašavao da će odluke sudova narušiti ustavno načelo zabrane proizvoljnosti u odlučivanju, ako data obrazloženja ne sadrže utvrđene činjenice i zakonske odredbe, kao i logičan odnos među njima.
60. Sud podseća da je on utvrdio povredu prava na obrazloženu sudsku odluku u jednom sličnom slučaju, odnosno slučaju KI87/18, u kojem je ocenio ustavnost presude [E. Rev. br. 27/2017] Vrhovnog suda od 24. januara 2018. godine (u daljem tekstu: slučaj KI87/18). U tom slučaju, Vrhovni sud je takođe uvažio reviziju tužene i preinačio presude nižestepenih sudova u pogledu načina određivanja zatezne kamate. I u tom slučaju, Vrhovni sud je utvrdio „*kamatu u visini neoročenih štednih deponovanja koja plaćaju poslovne banke na Kosovu, bez posebne namene više od jedne godine, od dana podnošenja tužbe 19.11.2010. god. i sve do konačne isplate*”. Sud primećuje da je Vrhovni sud i u tom slučaju naglasio da je Zakon o obaveznom osiguranju stupio na snagu nakon što se dogodila nesreća i samim tim nije bio primenljiv u okolnostima datog slučaja (vidi slučaj Suda KI87/18, podnosilac zahteva „*IF Skadeforsikring*”, citiran u tekstu iznad, stav 21). Sud je utvrdio da obrazloženje odluke Vrhovnog suda ne zadovoljava standarde ugrađene u član 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, između ostalog, zbog toga što Vrhovni sud (i) nije naveo zakon koji je primenljiv u datim okolnostima (vidi slučaj Suda KI87/18, podnosilac zahteva „*IF Skadeforsikring*”, citiran u tekstu iznad, stav 58); i (ii) nije objasnio odnos između iznetih činjenica i primene zakona na koji se on pozvao (vidi slučaj Suda KI87/18, podnosilac „*IF Skadeforsikring*”, citiran u tekstu iznad, stav 60).
61. Shodno tome, imajući u vidu prethodne napomene i postupak u celini, Sud smatra da presuda Vrhovnog suda, odnosno presuda [E. Rev. br. 18/2017] od 4. decembra 2017. godine, nije pružila podnosiocu zahteva dovoljno dokaza o (i) određivanju zatezne kamate „*u visini depozita neoročene štednje koju plaćaju poslovne banke na Kosovu bez određene namene preko godinu dana*”; i (ii) određivanju datuma veštačenja, a ne datuma podnošenja tužbe, kao što su utvrdili nižestepeni sudovi, kao datuma od kog se obračunava zatezna kamata,

što je dovelo do povrede prava podnosioca zahteva na obrazloženu sudsku odluku, kao sastavnog dela prava na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP (vidi, u ovom kontekstu, i predmet ESLJP-a *Grădinar protiv Moldavije*, presuda od 8. aprila 2008. godine, stav 115).

62. Nakon što je utvrđeno da je presuda [E. Rev. br. 18/2017] Vrhovnog suda od 4. decembra 2017. godine doneta u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP zbog nepostojanja obrazložene sudske odluke, Sud će u nastavku razmotriti navode podnosioca zahteva koji se odnose na narušavanje načela pravne sigurnosti od strane Vrhovnog suda prilikom donošenja ove presude, odnosno nepostojanje doslednosti u relevantnoj sudskoj praksi.
63. Sledstveno, Sud će u nastavku izložiti (i) osnovna načela koja proističu iz sudske prakse ESLJP-a koja se odnose na doslednost sudske prakse, i (ii) relevantne kriterijume na osnovu kojih ESLJP ocenjuje da li nepostojanje doslednosti, odnosno neusaglašenost u sudskoj praksi predstavlja povredu člana 6. EKLJP (za više informacija o doslednosti sudske prakse, vidi Vodič ESLJP-a od 31. decembra 2018. godine kroz član 6. EKLJP (građanskopravni aspekt); Pravo na pravično suđenje; Deo IV. Procesni zahtevi; A. Pravičnost; 2. Područje primene, c. Usaglašenost domaćeg zakonodavstva).

II. Što se tiče navoda koji se odnose na nedoslednost sudske prakse

(i) Opšta načela

64. Što se tiče osnovnih načela koja se odnose na usaglašenost sudske prakse, Sud primećuje da je sudska praksa ESLJP rezultirala sa četiri osnovna načela koja karakterišu analizu o usaglašenosti sudske prakse, i to: (i) pravna sigurnost, (ii) nema stečenog prava na doslednost sudske prakse, (iii) različitost nije nužno u suprotnosti sa EKLJP, i (iv) isključenost očigledne proizvoljnosti.
65. Što se tiče prvog načela, ESLJP se usredsredio na načelo pravne sigurnosti koje je u ovom kontekstu implicitno u svim članovima EKLJP i predstavlja jedan od fundamentalnih aspekata vladavine prava (vidi predmet ESLJP-a, *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, presuda od 20. oktobra 2011. godine, stav 56). Ovo načelo garantuje izvesnu stabilnost pravnih situacija i doprinosi poverenju javnosti u sudove. Dugotrajnost protivrečnosti u sudskoj praksi može stvoriti stanje pravne nesigurnosti koje smanjuje poverenje javnosti u pravosudni sistem, dok je takvo poverenje jasno jedna od osnovnih komponenti države zasnovane na vladavini zakona (vidi u ovom kontekstu predmet ESLJP-a *Hayati Çelebi i drugi protiv Turske*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 52, i *Ferreira Santos Pardal protiv Portugala*, presuda od 30. jula 2015. godine, stav 42, vidi, takođe, slučaj Suda KI42/2017, podnosilac zahteva *Kushtrim Ibraj*, rešenje o neprihvatljivosti od 25. januara 2018. godine, stav 33).
66. Što se tiče drugog načela, ESLJP je utvrdio da uslovi pravne sigurnosti i zaštita legitimnog poverenja javnosti ipak ne garantuju stečeno pravo na doslednost sudske prakse. Razvoj sudske prakse nije sam po sebi suprotan ispravnom administriranju pravde budući da bi neodržavanje dinamičnog i evolutivnog stanovišta stvorilo rizik od sprečavanja reforme ili poboljšanja (vidi, između

ostalog, predmete ESLJP-a *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 58, i *Lupeni Grčka Katolička Parohija i drugi protiv Rumunije*, presuda od 29. novembra 2016. godine, stav 116, i vidi, takođe, slučaj Suda KI42/2017, podnosilac zahteva *Kushtrim Ibraj*, citiran u tekstu iznad, stav 34).

67. Što se tiče trećeg načela, ESLJP je utvrdio da je mogućnost protivrečnih odluka karakteristika svih sudskih sistema koji su zasnovani na mreži prvostepenih i žalbenih sudova koji imaju vlast na području svoje teritorijalne nadležnosti. Takve nepodudarnosti se mogu javiti i u okviru jednog suda. To se, samo po sebi, ne može smatrati suprotnim EKLJP (vidi predmete ESLJP-a *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 51, *Albu i drugi protiv Rumunije* i 63 (šezdeset tri) druga zahteva, presuda od 10. maja 2012. godine, stav 34, *Santo Pinto protiv Portugala*, presuda od 20. maja 2008. godine, stav 41, i *Lupeni Grčka Katolička Parohija i drugi protiv Rumunije*, citiran u tekstu iznad, stav 122, i vidi, takođe, slučaj Suda KI42/2017, podnosilac zahteva *Kushtrim Ibraj*, citiran u tekstu iznad, stav 35).
68. Poslednje, a u vezi sa četvrtim načelom, ESLJP je u više navrata ukazivao da, osim u slučaju očigledne proizvoljnosti, nije njegova dužnost da preispituje tumačenje domaćeg zakonodavstva od strane redovnih sudova (vidi, na primer, predmete ESLJP-a *Adamsons protiv Letonije*, presuda od 24. juna 2008. godine, stav 118, i *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 50) i da u principu, nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke domaćih sudova, čak ni one koje su donete u očigledno sličnim postupcima. On mora poštovati nezavisnost tih sudova. Pored toga, ESLJP je naglasio da se ne može smatrati da postoji protivrečnost sudske prakse kada je činjenično stanje u predmetima objektivno drugačije (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a *Uçar protiv Turske*, odluka od 29. septembra 2009. godine). Isto tako, ne može se smatrati protivrečnošću sudske prakse razlika u postupanju u dva spora kada je to opravdano razlikom u predmetnim faktičkim situacijama (vidi predmete ESLJP-a *Hayati Çelebi i drugi*, presuda od 9. februara 2016. godine, stav 52, kao i *Lupeni Grčka Katolička Parohija i drugi protiv Rumunije*, citiran u tekstu iznad, stav 116).
69. Takođe, Sud primećuje da pristup ESLJP-a analizi različitosti u sudskoj praksi zavisi od činjenice da li (i) različitosti postoje unutar iste grane sudova, ili (ii) između dve različite grane sudova koji su potpuno nezavisni jedni od drugih. Druga situacija se odnosi na sudske sisteme koji se sastoje od više od jedne grane sudskog sistema od kojih svaka ima svoj nadležni i nezavisni vrhovni sud koji ne podleže bilo kakvoj redovnoj hijerarhiji. Glavni predmet ESLJP-a u vezi sa nepostojanjem doslednosti, odnosno protivrečnošću sudske prakse, *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske* spada u ovu kategoriju. Međutim, osnovna načela koja su uspostavljena ovim predmetom, koriste se takođe i u oceni nedoslednosti koje se odnose na sudsku praksu i u slučajevima koji spadaju u prvu kategoriju, odnosno, one sa jedinstvenim pravosudnim sistemom, što je slučaj u kontekstu pravnog sistema Republike Kosovo.
70. Pozivajući se na gore utvrđena načela, Sud dalje naglašava da ESLJP koristi tri osnovna kriterijuma da utvrdi da li neka navodna razlika predstavlja povredu člana 6. EKLJP, i to: (i) da li su razlike u sudskoj praksi "duboke i dugotrajne";

(ii) da li domaće zakonodavstvo utvrđuje mehanizme koji mogu da prevaziđu takve nedoslednosti; i (iii) da li su ti mehanizmi primenjeni i sa kakvim dejstvom (u ovom kontekstu vidi predmete ESLJP-a *Beian protiv Rumunije* (br. 1), presuda od 6. decembra 2007. godine, stavovi 37-39; *Lupeni Grčkokatolička parohija protiv Rumunije*, citiran u tekstu iznad, stavovi 116–135, *Iordan Iordanov i drugi protiv Bugarske*, presuda od 2. jula 2009. godine, stavovi 49-50; *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 53, i *Hayati Çelebi i drugi*, citiran u tekstu iznad, stav 52, i vidi takođe slučaj Suda KI42/2017, podnosilac zahteva *Kushtrim Ibraj*, citiran u tekstu iznad, stav 39).

71. Sud dalje naglašava da je koncept “*dubokih i dugotrajnih razlika*” razrađen od strane ESLJP-a, između ostalog, u predmetu *Lupeni Grčka Katolička Parohija i drugi protiv Rumunije*, u kojem je ESLJP utvrdio povredu člana 6. EKLJP zbog narušavanja načela pravne sigurnosti (vidi predmet ESLJP-a *Lupeni Grčka Katolička Parohija i drugi protiv Rumunije*, citiran u tekstu iznad, stav 135). Stoga će Sud, i u meri u kojoj je to relevantno, površno izložiti okolnosti ovog predmeta. Ovaj predmet se odnosio na “*duboke i dugotrajne razlike*” u sudskoj praksi jednog te istog suda, odnosno Vrhovnog suda i na nekorišćenje mehanizma kojim se osiguravaju usaglašavanje i doslednost sudske prakse. Konkretnije, okolnosti ovog predmeta ukazuju na postojanje protivrečne sudske prakse unutar najvišeg domaćeg suda, odražavajući se na nedoslednu sudsku praksu i u okviru nižestepenih sudova kao posledica toga. Navedeni predmet se odnosio na tumačenje zakonodavnog ukaza, kako je formulisan pre relevantnih amandmana i ticao se nadležnosti sudova da odlučuju o postupcima Grčke Katoličke Parohije. Ovaj ukaz se kontinuirano nedosledno tumačio, u određenim slučajevima odbijajući, a u drugim slučajevima uvažavajući nadležnost za odlučivanje o sporovima koje su im podnosile grčke katoličke parohije, utičući na taj način i na prava na pristup sudu koja su dotičnim podnosiocima zagarantovana članom 6. EKLJP-a. Kao rezultat toga, rumunski zakonodavac je izmenio i dopunio tekst predmetnog ukaza. Međutim, te izmene i dopune su rezultirale i drugom grupom protivrečnih sudskih odluka. Kao posledica toga, pravo na pristup sudu je postalo sporno za veliki broj grčkih katoličkih parohija. Pored toga, ova protivrečna sudska praksa je uticala na veliki broj lica i usled toga bio bi podnet veliki broj sudskih predmeta, a domaći sudovi su očekivali da će se suočiti sa velikim brojem tužbi.
72. Radi ilustracije gore navedenog predmeta, Sud primećuje da je utvrđujući da je došlo do povrede člana 6. EKLJP u smislu nedoslednosti u sudskoj praksi i kod utvrđivanja da li postoje “*duboke i dugotrajne razlike*”, ESLJP takođe uzeo u obzir da li je neusaglašenost izolovan slučaj ili utiče na veliki broj ljudi (vidi, između ostalog, predmet ESLJP-a *Albu i drugi protiv Rumunije*, citiran u tekstu iznad, stav 38).
73. U tom smislu, Sud takođe naglašava da ESLJP nije utvrdio povredu člana 6. EKLJP u slučajevima nedosledne sudske prakse čak ni u slučaju kada je ista imala uticaj na veliki broj osoba u vezi sa istim pitanjem u kratkom periodu pre nego što je viši sud razrešio odgovarajuće protivrečnosti, pružajući na taj način mogućnost državnim mehanizmima da osiguraju potrebnu doslednost (vidi, između ostalog, predmet ESLJP-a *Albu i drugi protiv Rumunije*, presuda od 10. maja 2012. godine, stavovi 42-43).

74. Ovo poslednje navedeno je povezano sa drugim i trećim kriterijumom, odnosno sa postojanjem mehanizma koji može da prevaziđe nedoslednosti u sudskoj praksi i sa tim da li je taj mehanizam korišćen i sa kakvim dejstvom. U tom smislu, ESLJP je prvo utvrdio da nedostatak takvog mehanizma predstavlja povredu prava na pravično suđenje zagarantovanog članom 6. EKLJP (vidi u ovom kontekstu *Tudor Tudor protiv Rumunije*, presuda od 4. marta 2009. godine, stavovi 30-32, i *Ștefăniță i drugi protiv Rumunije*, presuda od 2. februara 2010. godine, stavovi 37-38, i *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 54). U tom pogledu, ESLJP je u velikom broju predmeta istakao značaj uspostavljanja mehanizama kojima bi se osigurala doslednost i usaglašenost sudske prakse sudova. Sud je isto tako izjavio da je odgovornost država da organizuju svoje pravne sisteme na takav način da se izbegnu nedoslednosti u sudskoj praksi (vidi predmete ESLJP-a *Vrioni i drugi protiv Albanije*, presuda od 24. marta 2009, stav 58; *Mullai i drugi protiv Albanije*, presuda od 23. marta 2010. godine, stav 86; *Brezovec protiv Hrvatske*, presuda od 29. marta 2011. godine, stav 66, i *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 55). ESLJP je takođe istakao da je uloga vrhovnog suda upravo da rešava takve protivrečnosti (u ovom kontekstu, vidi predmet ESLJP-a, *Beian protiv Rumunije (br. 1)*, citiran u tekstu iznad, stav 37; *Zielinski i Pradal & Gonslaez i drugi protiv Francuske*, presuda od 28. oktobra 1999. godine i *Lupeni Grčka Katolička Parohija i drugi protiv Rumunije*, citiran u tekstu iznad, stav 123). Ovo iz razloga što ako se protivrečna praksa razvije unutar jedne od najviših sudskih instanci u zemlji, sam taj sud postaje izvor pravne nesigurnosti, narušavajući na taj način načelo pravne sigurnosti i slabeći poverenje javnosti u sudski sistem (vidi u ovom kontekstu predmet ESLJP-a *Beian (br. 1)*, citiran u tekstu iznad, stav 39, i *Lupeni Grčka Katolička Parohija i drugi protiv Rumunije*, citiran u tekstu iznad, stav 123).

(ii) *Primena ovih načela u okolnostima konkretnog slučaja*

75. Sud će u nastavku primeniti gore izložena načela u okolnostima konkretnog slučaja, primenjujući kriterijume na osnovu kojih Sud tretira pitanja odstupanja u pogledu sudske prakse, počevši od ocene da li su u okolnostima konkretnog slučaja (i) navodne razlike u sudskoj praksi “*duboke i dugotrajne*”, i, ako je to slučaj, da li (ii) postoje mehanizmi koji mogu da reše datu razliku, i (iii) ocenu da li su ti mehanizmi primenjeni i sa kakvim dejstvom u okolnostima konkretnog slučaja. Sud će primeniti ove kriterijume imajući u vidu osnovna načela u pogledu doslednosti sudske prakse koja su prethodno izložena, i sledstveno (i) važnost pravne sigurnosti; (ii) činjenicu da načelo pravne sigurnosti i važnost usaglašenosti sudske prakse ne garantuju pravo na ovu doslednost u sudskoj praksi; (iii) da zapravo razlike u sudskoj praksi ne moraju nužno dovesti do povrede Ustava i EKLJP, i što je važno (iv) da ESLJP utvrđuje takve povrede u slučaju očigledne proizvoljnosti.
76. U tom kontekstu, Sud mora ponovo naglasiti da i na osnovu sudske prakse ESLJP-a, nije njegova funkcija da upoređuje različite odluke redovnih sudova, čak i ako su donete u očigledno sličnim postupcima. On mora poštovati nezavisnost sudova. Pored toga, u takvim slučajevima, odnosno slučajevima navoda o ustavnim povredama osnovnih prava i sloboda kao rezultat nedoslednosti u sudskoj praksi, podnosioci zahteva moraju predstaviti Sudu odgovarajuće argumente u pogledu činjenične i pravne sličnosti slučajeva za koje

tvrdi da su različito rešeni od strane redovnih sudova, dovodeći na taj način do neusaglašenosti u sudskoj praksi, koja je mogla dovesti do povrede njihovih osnovnih ljudskih prava i sloboda zagarantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.

77. U okolnostima konkretnog slučaja, Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je Vrhovni sud u njegovom slučaju odlučio drugačije u vezi sa zateznom kamatom, čime je postupio u suprotnosti sa svojom sudskom praksom. U prilog svojim argumentima on se poziva na sedam (7) drugih predmeta Vrhovnog suda, i to: (i) presudu [E. Rev. br. 20/2014] od 14. aprila 2014. godine; (ii) presudu [E. Rev. br. 48/2014] od 27. oktobra 2014. godine; (iii) presudu [E. Rev. 55/2014] od 3. novembra 2014. godine; (iv) presudu [E. Rev. 62/2014] od 21. januara 2015. godine; (v) presudu [E. Rev. br. 6/2015] od 19. marta 2015. godine; (vi) presudu [E. rev. br. 14/2016] od 24. marta 2016. godine, i (vii) presudu [E. Rev. 23/2017] od 14. decembra 2017. godine. Pored toga, Sud je i u slučaju KI87/18 ocenio ustavnost presude [E. Rev. 27/2017] Vrhovnog suda od 24. januara 2018. godine kojeg će Sud takođe uključiti u svoju analizu.
78. Pre nego što analizira i utvrdi da li je osporena presuda Vrhovnog suda, osim što ne postoji obrazložena sudska odluka, doneta i uz povredu načela pravne sigurnosti kao rezultat različitosti u relevantnoj sudskoj praksi, Sud će u nastavku i najpre predložiti relevantne delove gore navedenih presuda, odnosno one koji se odnose na visinu zatezne kamate i momenat njenog obračuna, u meri u kojoj je ovo poslednje razrađeno.

a) Presuda [E. Rev. br. 20/2014] od 14. aprila 2014. godine

79. Vrhovni sud je presudom [E. Rev. br. 20/2014] od 14. aprila 2014. godine odbio, kao neosnovanu, reviziju tužene protiv presude [Ae. br. 3/2013] od 16. januara 2014. godine, potvrdio godišnju kamatu od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju u vezi sa saobraćajnom nesrećom koja je izazvana 2009. godine i, takođe, potvrdio da obračun zatezne kamate u okolnostima tog slučaja počinje od dana podnošenja zahteva za naknadu štete. U tom pogledu je u ovoj presudi, između ostalog, navedeno sledeće:

“I navodi tužene u reviziji da su sudovi niže instance pogrešno primenili materijalno pravo kada su tužilji priznali pravo na kamatu na odobreni iznos u visini od 12% godišnje, neosnovani su jer su sudovi niže instance pravilno primenili materijalno pravo i to odredbu člana 277. ZOO-a u vezi sa članom 26. tačka 6 Zakona o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti br. 04/L-018, kojom je propisano da se u slučaju nepoštovanja rokova utvrđenih u stavu 1. ovog člana, i neispunjenja obaveze isplate avansa iz stava 4. ovog člana, smatra da je odgovorni osiguratelj zakasnio sa ispunjenjem obaveze isplate naknade štete, obavezujući ga da isplati zateznu kamatu. Ova zatezna kamata se isplaćuje u visini od 12% godišnje stope i obračunava se za svaki dan zakašnjenja, počev od dana podnošenja zahteva za naknadu štete”.

b) Presuda [E. Rev. br. 48/2014] od 27. oktobra 2014. godine

80. Vrhovni sud je presudom [E. Rev. br. 48/2014] od 27. oktobra 2014. godine, odbio, kao neosnovanu, reviziju tužene protiv presude [Ac. br. 460/2012] od 13. maja 2014. godine i potvrdio primenu godišnje kamate od 20% do 29. jula 2019. godine, na osnovu člana 5. Pravila 3, a nakon tog datuma primenu kamate od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju, u vezi sa jednom saobraćajnom nesrećom koja je izazvana 2009. godine. Vrhovni sud je takođe potvrdio i datum 19. novembar 2010. godine, odnosno datum podnošenja zahteva za naknadu štete, kao datum od kog počinje obračun zatezne kamate u okolnostima tog slučaja. U tom pogledu je u ovoj presudi, između ostalog, navedeno sledeće:

“Ovaj sud ocenjuje da su sudovi niže instance pravilno primenili i materijalno pravo kada su tužilji priznali pravo na kamatu na iznos glavnog duga u visini od 20% godišnje, počev od 19.11.2010. do 28.7.2011. godine i kamatu od 12%, počev od 29.7.2011. pa do konačne isplate jer je prema odredbi člana 277. ZOO-a i člana 26.6 Zakona o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti br. 04/L-018, propisano da se u slučaju nepoštovanja rokova utvrđenih u stavu 1. ovog člana i neispunjenja obaveze isplate avansa iz stava 4. ovog člana, smatra da je odgovorni osiguratelj zakasnio sa ispunjenjem obaveze isplate naknade štete, obavezujući ga da isplati zateznu kamatu. Ova zatezna kamata se isplaćuje u visini od 12% godišnje stope i obračunava se za svaki dan zakašnjenja do izmirenja naknade štete od strane odgovornog osiguratelja, počev od dana podnošenja zahteva za naknadu štete”.

c) Presuda [E. Rev. 55/2014] od 3. novembra 2014. godine

81. Vrhovni sud je presudom [E. Rev. 55/2014] od 3. novembra 2014. godine odbio, kao neosnovanu, reviziju tužene protiv presude [Ae. br. 46/2013] od 10. maja 2014. godine i potvrdio godišnju kamatu od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju u vezi sa jednom saobraćajnom nesrećom koja je izazvana 2009. godine. U tom pogledu je u ovoj presudi, između ostalog, navedeno sledeće:

“Presudom Apelacionog suda Kosova Ae. br. 43/2013 od 10.5.2014. godine, odbijena je kao neosnovana žalba tužene i potvrđena presuda Okružnog privrednog suda [...], kojom je usvojen tužbeni zahtev tužioca i tužena obavezana da na ime duga za regres isplati iznos od 14.041,58 €, sa godišnjom kamatom od 12%, računajući od 19.12.2010. godine pa do konačne isplate, kao i na ime troškova postupka iznos od [...]”.

82. Što se tiče momenta obračuna zatezne kamate, iz ove presude Vrhovnog suda proizilazi da je ista obračunata od 19. decembra 2010. godine, kao od datuma koji je povezan sa datumom podizanja tužbe. U tom pogledu je u ovoj presudi navedeno sledeće:

“Navod tužene da nije uzeta u obzir ponuda tužene ne stoji iz razloga što je ostalo da pitanje, obzirom da stranke nisu postigle vansudski sporazum, bude rešeno u građanskoj parnici”.

d) Presuda [E. Rev. 62/2014] od 21. januara 2015. godine

83. Vrhovni sud je presudom [E. Rev. br. 62/2014] od 21. januara 2015. godine, odbio, kao neosnovanu, reviziju tužene protiv presude [Ae. br. 57/2013] od 10. juna 2014. godine i potvrdio godišnju kamatu od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju u vezi sa jednom saobraćajnom nesrećom koja je izazvana 2009. godine i obračunao zateznu kamatu od trenutka podnošenja zahteva za naknadu štete. U tom pogledu je u ovoj presudi, između ostalog, navedeno sledeće:

“Ovaj sud ocenjuje da je drugostepeni sud pravilno primenio materijalno pravo kada je tuženoj priznao pravo na kamatu na iznos glavnog duga u visini od 12%, obračunavajući istu od 14.6.2010. godine pa do konačne isplate iz razloga što je odredbom člana 277. ZOO-a u vezi sa članom 26.6 Zakona o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti br. 04/L-018 propisana kamata u visini od 12% godišnje, koja se obračunava za svaki dan zakašnjenja do izmirenja naknade štete od strane osiguratelja, računajući od dana podnošenja zahteva za naknadu štete. Iz spisa predmeta proizilazi da je tužilja tuženoj podnela zahtev za naknadu štete od 14.06.2010. godine [...]”.

e) Presuda [E. Rev. br. 6/2015] od 19. marta 2015. godine;

84. Vrhovni sud je presudom [E. Rev. br. 6/2015] od 19. marta 2015. godine odbio, kao neosnovanu reviziju tužene protiv presude [Ae. br. 162/2013] od 10. juna 2014. godine i potvrdio godišnju kamatu od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju u vezi sa jednom saobraćajnom nesrećom koja je izazvana 2009. godine. U tom pogledu je u ovoj presudi, između ostalog, navedeno sledeće:

“Presudom Apelacionog suda Kosova Ae. br. 162/2013 od 10.06.2014. godine odbijena je, kao neosnovana, žalba tužene i potvrđena presuda Osnovnog suda u Prištini [...] kojom je usvojen, kao osnovan, tužbeni zahtev tužioca i obavezana tužena da tužiocu isplati iznos od 17.924,35 €, na ime naknade štete-kasko regresa u vezi sa popravkom motornog vozila [...] koje je oštećeno u saobraćajnoj nesreći od 25.08.2009. godine, [...] sa zateznom kamatom od 12%, počev od dana 22.07.2010. godine pa do konačne isplate, kao i troškove postupka u iznosu od 1.134,29 €.

f) Presuda [E. Rev. br. 14/2016] od 24. marta 2016. godine

85. Vrhovni sud je presudom [E. Rev. br. 14/2016] od 24. marta 2016. godine odbio, kao neosnovanu, reviziju tužene protiv presude [Ae. br. 40/2015] od 12. novembra 2015. godine i potvrdio godišnju kamatu od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju u vezi sa jednom saobraćajnom nesrećom koja je izazvana 2009. godine. U tom pogledu je u ovoj presudi, između ostalog, navedeno sledeće:

“Presudom Apelacionog suda Kosova Ae. br. 40/2015 od 12.11.2015. godine, odbijena je, kao neosnovana, žalba tužene i potvrđena presuda Osnovnog suda u Prištini [...] kojom je u delu I izreke usvojen kao osnovan tužbeni zahtev tužioca da se osiguravajuće društvo [...] obaveže da tužiocu isplati iznos od 42.243,41 €, na ime regresa iz osiguranja od autoodgovornosti, sa kamatom od 12% godišnje, računajući od 14.1.2010. godine pa do konačne isplate [...]”.

g) Presuda [E. Rev. 23/2017] od 14. decembra 2017. godine

86. Vrhovni sud je presudom [E. Rev. 23/2017] od 14. decembra 2017. godine preinačio presudu [Ae. br. 53/2016] od 21. septembra 2017. godine i odredio primenu godišnje kamate od 20% do 29. jula 2019. godine na osnovu člana 5. Pravila 3, a posle tog datuma primenu kamate od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju, u vezi sa jednom saobraćajnom nesrećom koja je izazvana 2009. godine. Vrhovni sud je takođe potvrdio datum 22. april 2010. godine, odnosno datum podnošenja zahteva za naknadu štete kao datum od kog počinje obračun zatezne kamate u okolnostima tog predmeta. U tom pogledu je u ovoj presudi, između ostalog, navedeno sledeće:

“[...] što se tiče visine kamate, preinačuje se pobijana presuda Apelacionog suda Kosova Ae. br. 53/2016 od 21.09.2017. godine i obavezuje tužena da tužiocu na odobreni iznos tužbenog zahteva isplati kamatu u visini od 20% počev od 22.04.2010. godine kao dana podnošenja zahteva za naknadu štete pa do 29.07.2011. godine, a od 30.07.2011. godine pa do konačne isplate kamate u visini od 12% na dosuđeni iznos”.

h) Presuda [E. Rev. 27/2017] od 24. januara 2018. godine

87. Vrhovni sud je presudom [E. Rev. br. 27/2017] od 24. januara 2018. godine, za koju je proglašeno da je u suprotnosti sa Ustavom u slučaju KI87/18, preinačio presudu [Ae. br. 191/2015] od 31. oktobra 2017. godine u pogledu zatezne kamate. Vrhovni sud je izmenio nalaz nižestepenih sudova koji su odredili primenu godišnje kamate od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju u vezi sa jednom saobraćajnom nesrećom koja je izazvana 2009. godine. Vrhovni sud je utvrdio da se u okolnostima tog predmeta mora primeniti *“kamata u visini neoročenih štednih deponovanja koje plaćaju poslovne banke na Kosovu, bez posebne namene više od jedne godine”*. U tom pogledu je, između ostalog, u ovoj presudi navedeno sledeće:

„U vezi sa određivanjem kamate presude sudova nižih instanci su donete sa pogrešnom primenom materijalnog prava, stoga su kao posledica imali njihovo preinačenje, tako da tužilji iznos od 23.609,24 €, tužena treba da plati sa kamatom u visini neoročenih štednih deponovanja koje plaćaju poslovne banke na Kosovu, bez posebne namene više od jedne godine, od dana 19.11.2010. godine, i sve do konačne isplate, ovo jer Zakon o obaveznom osiguranju od auto odgovornosti je stupio na snagu u 2011. godini dok se slučaj desio u 2009. godini i kao takav ne nalazi primenu u konkretnom slučaju“.

88. Štaviše, pre analize o tome (i) da li je osporenu presudu Vrhovnog suda, odnosno presudu [E. Rev. br. 18/2017] od 4. decembra 2017. godine, Vrhovni sud doneo u suprotnosti sa svojom sudskom praksom, i (ii) da li su navodne razlike u sudskoj praksi *“duboke i dugotrajne”*, Sud prvo podseća na obrazloženje osporene presude po pitanju zatezne kamate. Sud ponovo podseća da je Vrhovni sud u okolnostima konkretnog slučaja odredio (i) *“kamatu u visini depozita neoročene štednje koju plaćaju poslovne banke na Kosovu bez određene destinacije preko godinu dana”*; (ii) datum veštačenja, odnosno datum 3. avgust 2015. godine, kao datum od kog počinje da se obračunava zatezna kamata, i (iii) da Pravilo 3 i Zakon o obaveznom osiguranju nisu bili primenljivi u okolnostima konkretnog slučaja.
89. U tom kontekstu, a što se tiče zakona koji je primenljiv u okolnostima konkretnog slučaja, Sud prvo primećuje da je na osnovu člana 9. (Stupanje na snagu) Pravila 3, ono je stupilo na snagu 1. oktobra 2008. godine. Takođe, Zakon o obaveznom osiguranju je usvojen od strane Skupštine Republike Kosovo dana 23. juna 2011. godine, proglašen ukazom od strane predsednice Republike Kosovo dana 5. jula 2011. godine, objavljen u Službenom listu dana 14. jula 2011. godine, i na osnovu njegovog člana 44. (Stupanje na snagu), stupio na snagu petnaest (15) dana od dana objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, odnosno 29. jula 2011. godine. Pored toga, ovaj Zakon je svojim članom 43. utvrdio prestanak važenja Uredbe UNMIK-a 2001/25 koja uređuje obavezno osiguranje od autoodgovornosti kao i podzakonska akta Centralne banke Kosova (u daljem tekstu: CBK), koja su u suprotnosti sa ovim zakonom.
90. Ova regulativa, uključujući i ZOO, koji je primenjen u svim predmetima na koje se pozvao podnosilac zahteva i koji su iznad razjašnjeni, utvrđuje i visinu zatezne kamate, ali i trenutak od kog se ona obračunava. Što se tiče visine zatezne kamate, Sud primećuje da ona (i) nije izričito propisana članom 277. ZOO-a; (ii) iznosi 20% na osnovu člana 5. Pravila 3; i (iii) iznosi 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju. Takođe, što se tiče trenutka obračuna, Sud primećuje da se zatezna kamata primenjuje od trenutka kašnjenja sa ispunjenjem obaveze. Izračunavanje ovog trenutka (i) nije izričito utvrđeno u članu 277. ZOO-a; (ii) počinje od datuma prijavljivanja štete do datuma kada je naknada štete isplaćena ili regulisana na osnovu člana 5. Pravila 3; a (iii) u slučaju štete pričinjene na imovini, počinje u roku od petnaest (15) dana od dana podnošenja kompletiranog zahteva za naknadu štete na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju.
91. Sud podseća da je Apelacioni sud u okolnostima konkretnog slučaja, presudom [Ae. br. 12/2016] od 6. juna 2017. godine, odredio datum 29. jul 2011. godine,

odnosno datum stupanja na snagu Zakona o obaveznom osiguranju kao datum od kada će zatezna kamata biti snižena sa 20% na 12%, primenjujući na taj način član 26. Zakona o obaveznom osiguranju u vezi sa zateznom kamatom. Međutim, Sud podseća da je Vrhovni sud prilikom ukidanja presuda nižestepenih sudova, po pitanju zatezne kamate, naveo da ni (i) Pravilo 3, niti (ii) Zakon o obaveznom osiguranju nisu bili na snazi u vreme kada se dogodila nesreća iz 2007. godine, i samim tim nisu bili primenljivi u okolnostima konkretnog slučaja. Međutim, i kao što je Sud već naglasio kada je utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP kao rezultat nepostojanja sudske odluke prilikom ukidanja presuda nižestepenih sudova u pogledu zatezne kamate, Vrhovni sud nije obrazložio dva pitanja, i to (i) pravni osnov po kojem je odredio novu zateznu kamatu, i (ii) pravni osnov po kojem je odredio datum veštačenja kao datum od kog je INSIG ušao u docnju i obavezan da isplati zateznu kamatu respektivno.

92. Što se tiče navoda koji se odnose na kršenje načela pravne sigurnosti, odnosno, u okolnostima konkretnog slučaja, nedostatka doslednosti u sudskoj praksi, Sud primećuje da se presude na koje se pozvao podnosilac zahteva mogu podeliti u dve kategorije. U prvu spada presuda [E. Rev. br. 27/2017] od 24. januara 2018. godine, kojom je, isto kao i u okolnostima konkretnog slučaja, određena *“kamata u visini depozita neoročene štednje koju plaćaju poslovne banke na Kosovu bez određene destinacije preko godinu dana”*, a za razliku, ovu kamatu je primenio od datuma podnošenja tužbe, odnosno od 19. novembra 2010. godine. Ovaj slučaj je razmotren i od strane Suda u slučaju KI87/18, u kojem je on utvrdio povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, i kao rezultat nepostojanja obrazložene sudske odluke i kao rezultat nepostojanja doslednosti u relevantnoj sudskoj praksi, dovodeći do narušavanja načela pravne sigurnosti (vidi konkretnije stavove 82-88 slučaja KI87/18, podnosilac zahteva *“IF Skadeforsikring”*, citiran u tekstu iznad).
93. U drugu kategoriju pak spadaju ostale presude u kojima je Vrhovni sud primenio zateznu kamatu od 12% koja je propisana u članu 26. Zakona o obaveznom osiguranju, sa izuzetkom presuda [E. Rev. br. 48/2014] od 27. oktobra 2017. godine i [E. Rev. br. 23/2017] od 14. decembra 2017. godine, u kojima je Vrhovni sud primenio zateznu kamatu od 20% do 29. jula 2011. godine, a od tog datuma, odnosno od datuma stupanja na snagu Zakona o obaveznom osiguranju, zateznu kamatu od 12%. Sud primećuje da se ovo tumačenje primenljivog zakona od strane Vrhovnog suda u ova dva slučaja podudara sa tumačenjem Apelacionog suda u presudi [Ae. br. 12/2016] od 6. juna 2017. godine, u okolnostima podnosioca zahteva.
94. U svim ostalim slučajevima unutar ove kategorije, odnosno u presudama Vrhovnog suda [E. Rev. 55/2014] od 3. novembra 2013. godine; [E. Rev. br. 20/2014] od 14. aprila 2014. godine; [E. Rev. 62/2014] od 21. januara 2015. godine; [E. Rev. br. 6/2015] od 19. marta 2015. godine i [E. Rev. br. 14/2016] od 24. marta 2016. godine je (i) primenjena zatezna kamata od 12% na osnovu člana 26. Zakona o obaveznom osiguranju i (ii) ova zatezna kamata je u svim predmetima primenjena počev od određenih datuma u 2010. godini, uzimajući u obzir kao početni datum, datum podnošenja zahteva za nadoknadu štete ili tužbe.

95. Sud naglašava da on ocenjuje doslednost sudske prakse redovnih sudova samo u odnosu na navodne povrede podnosioca zahteva. Shodno tome, nepostojanje doslednosti u sudskoj praksi je moralo da dovede do povrede osnovnih prava i sloboda podnosioca zahteva. Da bi se utvrdila takva povreda i da bi se utvrdilo da su osnovna prava i slobode podnosioca zahteva povređena kao rezultat “*dubokih i dugotrajnih razlika*” u relevantnoj sudskoj praksi, činjenične i pravne okolnosti u predmetu podnosioca zahteva moraju se podudarati sa onim u predmetima sa kojima navodno postoji protivrečnost. Za razliku od svih predmeta na koje se poziva podnosilac zahteva, uključujući i presudu Suda u slučaju KI87/18, nesreća se dogodila 2007. godine. Nije sporno da Pravilo 3 i Zakon o obaveznom osiguranju nisu bili na snazi u vreme kada se dogodila nesreća. Ovo za razliku od svih drugih slučajeva u kojima su se nesreće dogodile 2009. godine, kada je Pravilo 3 bilo na snazi.
96. U tom smislu, Sud primećuje da za razliku od svih slučajeva na koje se poziva podnosilac zahteva uključujući i presudu suda u slučaju KI87/18, nesreća se dogodila u 2007. godini. Nije sporno da Pravilo 3 i Zakon o obaveznom osiguranju nisu bili na snazi u vreme kada se nesreća dogodila. Međutim, Sud naglašava da je Zakon o obaveznom osiguranju u najmanje 5 (pet) gore navedenih predmeta primenjen retroaktivno, a samim tim pre njegovog stupanja na snagu. Ovo za razliku od okolnosti konkretnog slučaja, u kojem je Vrhovni sud preinačio presude nižestepenih sudova, sa obrazloženjem da Pravilo 3 i Zakon o obaveznom osiguranju nisu bili primenljivi jer isti nisu bili na snazi u vreme nesreće iz 2007. godine.
97. Sud u tom pogledu ponavlja stanovište koje je dosledno zauzimao u vezi sa činjenicom da su primena i tumačenje zakona u nadležnosti redovnih sudova i da je njegova uloga samo da proveri da li su primena i tumačenje zakona od strane redovnih sudova kompatibilni sa Ustavom i EKLJP (vidi predmete ESLJP-a *Brualla Gomes de la Torre protiv Francuske*, presuda od 19. decembra 1997. godine, stav 31; *Waite i Kennedy protiv Nemačke*, presuda od 18. februara 1999. godine, stav 54; *Kuchoglu protiv Bugarske*, presuda od 10. maja 2007. godine, stav 50; *Işyar protiv Bugarske*, presuda od 20. novembra 2008. godine, stav 48; i *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 49). Imajući u vidu navedeno, Sud je takođe naglasio da izuzetak od ovog opšteg načela predstavljaju slučajevi očigledne proizvoljnosti (vidi, na primer, predmete ESLJP-a *Adamsons protiv Letonije*, citiran u tekstu iznad, stav 118, i *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 50).
98. U kontekstu okolnosti slučaja, Sud podseća da je ESLJP naglasio da su nedoslednosti u sudskoj praksi sastavni deo svakog sudskog sistema i da neusaglašenost u sudskoj praksi može postojati i unutar istog suda. Ne može se smatrati da je to nužno u suprotnosti sa Ustavom i EKLJP (vidi predmete ESLJP-a *Santo Pinto protiv Portugala*, kao što je citiran u tekstu iznad, stav 41, i *Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 51). Pored toga, a kao što je prethodno navedeno, ESLJP je u više navrata ukazivao da uslovi pravne sigurnosti i zaštita legitimnog poverenja javnosti u sudove ne dodeljuju/garantuju pravo na doslednost sudske prakse. Pored toga, razvoj sudske prakse je važan radi održavanja potrebne dinamike kontinuiranog poboljšanja sprovođenja pravde (vidi predmet ESLJP-a *Atanasovski protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*, presuda od 14. januara 2010.

godine, stav 38, i *Nejdet Şahin i Perihan Sahin protiv Turske*, citiran u tekstu iznad, stav 58). Međutim, zasnivajući se na sudsku praksu ESLJP-a, izuzetak i od ovih opštih načela predstavlja očigledna proizvoljnost i u smislu ocene nepostojanja sudske doslednosti, ocena da li postoje “*duboke i dugotrajne razlike*” u relevantnoj sudskoj praksi i da li postoji delotvoran mehanizam za rešavanje istih.

99. Sud primećuje, da je u okolnostima konkretnog slučaja, u najmanje devet (9) slučajeva, uključujući i slučaj podnosioca zahteva, i u toku perioda od pet (5) godina, Vrhovni sud primenjivao zakonske odredbe o zateznoj kamati na različite načine u odnosu na nesreće koje su se, sa izuzetkom slučaja podnosioca zahteva, dogodile 2009. godine, i samim tim pre stupanja na snagu Zakona o obaveznom osiguranju. Tumačenja obuhvataju (i) određivanje zatezne kamate u visini kamate na oročene štedne uloge koju isplaćuju poslovne banke na Kosovu bez određene namene preko jedne godine u dva slučaja, uključujući i slučaj podnosioca zahteva; (ii) primenu kamate od 12% koja je propisana Pravilom 3 do datuma stupanja na snagu Zakona o obaveznom osiguranju, kao datuma od kog je primenjena zatezna kamata od 20% u dva slučaja, i (iii) primenu kamate od 20% vezano za nesreće izazvanih u 2009. godini i počev od određenih datuma u 2010. godini, u periodu u kojem je bilo na snazi Pravilo 3 a ne Zakon o obaveznom osiguranju, a koji je, kao što je gore pomenuto, u najmanje pet (5) slučajeva primenjen retroaktivno. Pored toga, Sud primećuje da je ista neusaglašenost očigledna i u svim odlukama Apelacionog suda i koje su razmotrene na osnovu zahteva za reviziju od strane Vrhovnog suda.
100. Sud takođe primećuje da je za razliku od slučaja koji se razmatra, Vrhovni sud odbio kao neosnovane zahteve za reviziju u slučajevima [E. Rev. br. 48/2014] od 27. oktobra 2014. godine; [E. Rev. br. 62/2014] od 21. januara 2015; [E. Rev. 55/2014] od 3. novembra 2014. godine; [E. Rev. br. 20/2014] od 14. aprila 2014. godine; [E. Rev. br. 14/2016] od 24. marta 2016. godine i [E. Rev. br. 6/2015] od 19. marta 2015. godine, kao slučajeve koji ponekad uključuju primenu kamate od 12% i 20% na osnovu datuma stupanja na snagu Zakona o obaveznom osiguranju, a ponekad retroaktivno primenjuju član 26. Zakona o obaveznom osiguranju, primenjujući na taj način zateznu kamatu od 12% počev od 2010. godine.
101. Sud podseća da je sudska praksa ESLJP-a naglasila činjenicu da neusaglašenost u sudskoj praksi nije nužno u neskladu sa ECHR-om jer je dinamičan i evolucijski pristup sudova tumačenju važećeg zakona i, štaviše, razvoja sudske prakse važan kako bi se održala potrebna dinamika stalnog poboljšavanja sprovođenja pravde. Međutim u okolnostima konkretnog slučaja, gore pomenute protivrečnosti u relevantnoj sudskoj praksi Vrhovnog suda ne predstavljaju neki trend poboljšanja i konsolidacije sudske prakse u pogledu zatezne kamate u slučajevima obaveznog osiguranja od autoodgovornosti. Štaviše, gore pomenute protivrečnosti ne predstavljaju izolovani slučaj.
102. Naprotiv, imajući u vidu prirodu slučajeva koji se odnose na obavezno osiguranje od autoodgovornosti, ova kontradiktorna sudska praksa je kontinuirano uticala na određeni broj osoba u periodu od pet (5) godina, i ima potencijal da utiče i na još veći broj osoba dovodeći do povećanja broja tužbi i

osporavanja sudskih odluka kao rezultat konstantnih protivrečnosti u sudskoj praksi Vrhovnog suda u vezi sa obaveznim osiguranjem od autoodgovornosti.

103. U tom smislu i kao posledica, Sud mora da konstatuje, onako kako je to učinio u slučaju KI87/18, da i u konkretnom slučaju u odnosu na određivanje zateznih kamata koje su povezane sa obaveznim osiguranjem od autoodgovornosti, postoje “*duboke i dugotrajne razlike*” u sudskoj praksi redovnih sudova (vidi, takođe, slučaj KI87/18, podnosilac “*IF Skadeforsikring*”, citiran iznad, stav 79).
104. Ova konstatacija, međutim, ne važi u odnosu na navode podnosioca zahteva koji se odnose na trenutak od koga se primenjuje ova zatezna kamata. Sud podseća da je za razliku od svih slučajeva upućenih Sudu, i kao što je već utvrđeno, bez objašnjenja i obrazloženja relevantnog pravnog osnova, u okolnostima slučaja podnosioca zahteva, Vrhovni sud odredio datum veštačenja kao datum od kog je započeo obračun zatezne kamate. Međutim, Sud naglašava i da uzimajući u obzir da je ovo jedini od svih razmotrenih slučajeva u kojem je Vrhovni sud odstupio od svoje sudske prakse u ovom aspektu, ne može utvrditi “*duboke i dugotrajne razlike*” u relevantnoj sudskoj praksi u pogledu tumačenja zakonskih odredbi koje se odnose na ulazak u docnju, odnosno trenutak obračuna zatezne kamate. Sud smatra da u ovom kontekstu slučaj podnosioca zahteva predstavlja izolovan slučaj i da na osnovu sudske prakse ESLJP-a ne može preći prag da bi se utvrdile “*duboke i dugotrajne razlike*” i narušavanje načela pravne sigurnosti. Za Sud je dovoljna konstatacija povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP zbog nepostojanja obrazložene sudske odluke u ovom pogledu.
105. S druge strane, konstatacija da postoje “*duboke i dugotrajne razlike*” u sudskoj praksi u pogledu visine zateznih kamata ne dovodi nužno do povrede člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP. Da bi se to utvrdilo, Sud mora da razmotri i druga dva kriterijuma ESLJP-a koji se odnose na ocenu nepostojanja doslednosti u sudskoj praksi, odnosno da li primenljivi zakon uspostavlja mehanizme koji mogu da reše takve nedoslednosti i da li je takav mehanizam primenjen u okolnostima određenog slučaja i sa kakvim dejstvom.
106. Sud naglašava da Vrhovni sud ima takav mehanizam koji omogućava rešavanje takvih nedoslednosti, mehanizam koji nije primenjen u okolnostima konkretnog slučaja, što je dovelo do ispunjenja dva gore navedena kriterijuma.
107. U tom kontekstu, Sud podseća da je u slučaju KI87/18, Sud naglasio da na osnovu tačke 10 stava 2 člana 14. (Nadležnosti i odgovornosti predsednika i potpredsednika suda) Zakona br. 06/L-054 o sudovima (u daljem tekstu: Zakon o sudovima), predsednici sudova putem godišnjih susreta svih sudija imaju dužnost, između ostalog, da razmatraju i predlažu izmene u procedurama i praksama (vidi slučaj Suda KI87/18, podnosilac zahteva “*IF Skadeforsikring*”, citiran u tekstu iznad, stav 80). U tom slučaju, Sud je takođe naglasio da funkcionisanje samog mehanizma usaglašavanja prakse nije ničim onemogućen ili ograničen, a što bi direktno umanjilo njegovu primenu i efikasnost u samoj sudskoj praksi (vidi slučaj Suda KI87/18, podnosilac zahteva “*IF Skadeforsikring*”, citiran u tekstu iznad, stav 81).
108. Međutim, i štaviše, Sud u tom slučaju takođe naglašava da tačka 4 stava 1 člana 26. (Nadležnosti Vrhovnog suda) Zakona o sudovima, utvrđuje isključivu

nadležnost samog Vrhovnog suda za definisanje principijelnih stavova, davanje pravnih mišljenja i smernica za jedinstvenu primenu zakona od strane sudova na teritoriji Republike Kosovo. Što se tiče pitanja koje obuhvataju okolnosti konkretnog slučaja, odnosno primene visine zatezne kamate u vezi sa obaveznim osiguranjem od autoodgovornosti, Vrhovni sud ne samo da nije to učinio, već je zapravo sam poslužio kao izvor nedoslednosti u sudskoj praksi, narušavajući na taj način načelo pravne sigurnosti.

109. Sud naglašava da je ESLJP u više navrata isticao da je uloga vrhovnog suda upravo da razrešava takve nedoslednosti. Štaviše, on je takođe smatrao da ako se takva suprotstavljena praksa razvije unutar jedne od najviših sudskih instanci u zemlji, sam taj sud postaje izvor pravne nesigurnosti, narušavajući na taj način načelo pravne sigurnosti i slabeći poverenje javnosti u sudski sistem.
110. Shodno tome, Sud, na osnovu napred navedenog, utvrđuje da se u okolnostima konkretnog slučaja ispunjavaju sva tri kriterijuma ESLJP-a u pogledu procene da li je nepostojanje doslednosti, odnosno odstupanja u sudskoj praksi, dovelo do povrede prava i sloboda u pogledu pravičnog i nepristrasnog suđenja. Sud ponavlja da je u okolnostima konkretnog slučaja utvrdio "*duboke i dugotrajne razlike*" u sudskoj praksi Vrhovnog suda u pogledu primene odredaba koje regulišu visinu zatezne kamate u kontekstu obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, a pored toga, utvrdio je i da postojeći mehanizmi Vrhovnog suda za usaglašavanje ove prakse nisu korišćeni.
111. Kao rezultat toga, Sud mora da utvrdi da su u kontekstu navoda podnosioca zahteva, "*duboke i dugotrajne razlike*" u sudskoj praksi Vrhovnog suda koje se odnose na nekorišćenje mehanizama koji su utvrđeni zakonom i dizajnirani da osiguraju odgovarajuću doslednost unutar sudske prakse najvišeg suda u zemlji, dovele do narušavanja načela pravne sigurnosti i povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje podnosioca zahteva, zagaranovanog članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP.

Zaključci

112. Sud je razmotrio sve navode podnosioca zahteva, primenjujući na ovu ocenu sudsku praksu Suda i ESLJP-a po pitanju nepostojanja obrazložene sudske odluke i načelo pravne sigurnosti u pogledu doslednosti sudske prakse, kao garancije koje su, uz određene izuzetke, zagarantovane članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP.
113. Što se tiče nepostojanja obrazložene sudske odluke, Sud je utvrdio da je prilikom donošenja presude [E. Rev. br. 18/2017] od 4. decembra 2017. godine, Vrhovni sud propustio da obrazloži suštinske navode podnosioca zahteva i nije obrazložio svoju odluku o visini određene zatezne kamate i trenutku od kog počinje da teče obračun pripadajuće zatezne kamate.
114. Što se tiče načela pravne sigurnosti u kontekstu nepostojanja doslednosti, odnosno neusaglašenosti sudske prakse Vrhovnog suda, Sud je nakon što je razradio osnovna načela i kriterijume ESLJP-a u tom kontekstu, primenio iste u okolnostima konkretnog slučaja i utvrdio da u sudskoj praksi Vrhovnog suda postoje “*duboke i dugotrajne razlike*” u pogledu primene zakonskih odredbi koje se odnose na visinu zatezne kamate koja je primenljiva u slučajevima obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, tim pre kada uprkos tome što su mehanizmi za osiguranje doslednosti u sudskoj praksi utvrđeni u relevantnim zakonima, taj mehanizam nije korišćen od strane Vrhovnog suda. Shodno tome, Sud je utvrdio da je narušeno načelo pravne sigurnosti i da je presuda [E. Rev. br. 18/2017] od 4. decembra 2017. godine doneta uz povredu osnovnih prava i sloboda podnosioca zahteva zagarantovanih članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP. Sud nije utvrdio istu povredu u pogledu primene zakonskih odredbi koje se odnose na trenutak ulaska u docnju, odnosno trenutka od kog počinje obračun zatezne kamate, ocenjujući odstupanje Vrhovnog suda od sudske prakse u tom pogledu kao izolovan slučaj koji ne može da prođe test utvrđen od strane ESLJP-a da bi se sastojao od “*dubokih i dugotrajnih razlika*” u sudskoj praksi.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 21.4 i 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilom 59. (1) (a) Poslovnika, na sednici održanoj dana 11. decembra 2019. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI jednoglasno zahtev prihvatljivim;
- II. DA UTVRDI, većinom glasova, da je došlo do povrede člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava i člana 6. [Pravo na pravično suđenje] Evropske konvencije o ljudskim pravima;
- III. DA PROGLASI nevažećom presudu Vrhovnog suda E. Rev. br. 18/2017 od 4. decembra 2017. godine;
- IV. DA VRATI presudu Vrhovnog suda E. Rev. br. 18/2017 od 4. decembra 2017. godine na ponovno razmatranje u skladu sa presudom ovog Suda;
- V. DA NALOŽI Vrhovnom sudu da u skladu sa pravilom 66 (5) Poslovnika obavesti Sud o merama koje su preduzete na izvršenju presude Suda;
- VI. DA OSTANE posvećen ovom pitanju u skladu sa ovim nalogom;
- VII. DA DOSTAVI ovu presudu stranama i u skladu sa članom 20.4 Zakona objavi u Službenom listu;
- VIII. Ova presuda stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Gresa Caka-Nimani
Gresa Caka-Nimani

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi
Arta Rama-Hajrizi